

Makale Bilgisi

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi

09.10.2023

Kabul Tarihi

26.11.2023

Anahtar Kelimeler

Yeni Çağ İnanışları,

Şifalanma,

Enerji Şifası,

Şifacı

Türkiye’de Enerji Şifacılığı Üzerine Bir Araştırma

*Burcu DOĞAN KOÇAK

ÖZ

Bu çalışmada, farklı inançların, kadim öğretilerin, geleneksel yöntemlerin, çeşitli felsefi düşüncelerin ve uygulamaların senkretik ve eklektik bir biçimde harmanlanmasından oluşan Yeni Çağ İnanışlarının öne çıkan unsurlarından enerji şifacılığının, Türkiye’de kimler tarafından neden ilgi gördüğü, enerji şifacılığının kendi içinde inşa ettiği karakteristik yapının ne olduğu ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın temel ereği meslek olarak şifacılığı seçmiş kişilerin sosyal, demografik konumlarını anlamak ve onları bu alana yönlendiren süreçleri ve motivasyonlarını değerlendirmektir. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji ile derinlemesine mülakat ve katılımlı gözlem tekniklerinden yararlanılarak, amaçsal örnekleme belirlenen 6’sı kadın, 4’ü erkek, 10 katılımcı ile veri doygunluğuna ulaşıncaya kadar Mayıs 2022 ve Nisan 2023 tarihleri arasında görüşmeler yapılmıştır. Şifa ile ilgili katılımcılara açık uçlu sorular sorulmuş ve verilen cevaplar analiz edilmiştir. Katılımcıları hepsi 40 yaş üzeri, iyi eğitilmiş, orta-üst gelir grubundan, inançlı, çoğunlukla beyaz yakalı profesyonel mesleklerini bırakarak şifacılığı seçmiş kişilerdir. Katılımcılar, iyileşmenin sadece fiziksel sağlıkla sınırlı olmadığını, aynı zamanda duygusal, zihinsel ve ruhsal boyutları da içerdiğine vurgu yapmışlardır. İyileşme süresinde çağdaş tıp yöntemlerinin yanı sıra geleneksel, alternatif, tamamlayıcı ve ruhani yaklaşımların da etkili olduğuna inanılmakta ve katılımcıların bu yöndeki görüşleri ön plana çıkmaktadır.

Atıf: Doğan Koçak, B. (2023). Türkiye’de enerji şifacılığı üzerine bir araştırma. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 6(2), 206-227. DOI: 10.55150/apjec.1373427

Article Information

Article Type

Research Article

Received

09.10.2023

Accepted

26.11.2023

Key Words

New Age Beliefs,
Energy,
Healing,
Healers

A Research Study on Turkish Healers

*Burcu DOĞAN KOÇAK

ABSTRACT

New Age Beliefs are seen as an umbrella term that blends several beliefs, ancient teachings, supernatural factors as well as scientific researches in an eclectic and syncretic way. The aim of this study is to clarify the term "energy healing" which is one of the pillars of New Age Beliefs and try to bring an understanding to the approaches of energy healers in Türkiye. The study aims to clarify the demographic, social, economic positions of the healers and their main motivations or breaking points in choosing to be energy healers professionally. The research has been conducted between May 2022 and April 2023 with the participation of 10 energy healers (6 women, 4 men), by using phenomenology, a qualitative method, with participant observational techniques and in-depth interviews. Participants were asked open-ended questions about healing and their journey in becoming energy healers. The healers are all above 40 years old, well educated, mostly believers of Islam, upper-middle class, generally white-collar professionals who have quit their jobs in order to become energy healers. For them the term "heal" is not only limited to physical health, but it also includes emotional, mental and spiritual dimensions where complementary, alternative and traditional healing methods should be included. The common theme emerged that "well-being" requires a holistic approach and that everyone can find a way to improve themselves according to their own preferences and beliefs.

1. GİRİŞ

Yeni Çağ inanışları , eski ve yeni öğretilerin iç içe geçtiği, manevi öğelerin, bilimsel bilgilerin, kadim geleneklerin ve dinî söylemlerin harmanlandığı bir oluşumdur. Birbirinden farklı birçok alanı kapsayan, sınırları belli olmayan, eklektik ve senkretik bir şemsiye tanım olarak da değerlendirilmektedir (Acar, 2019). Literatürde, alternatif kutsallıklar, kişiye özgü inanış formları, brikolaj-yamalı inançlar gibi çeşitli şekillerde isimlendirildiği görülmektedir. Her kesimden insanın kendi ihtiyaç ve isteklerine uygun felsefeler, öğretiler, uygulamalar ve pratikler bulabileceği yeni çağ öğretileri 1960'lı yıllardan bu yana ülkemizde de dünya genelinde olduğu gibi popülerliğini artırmaktadır. YÇİ, kişilerin bir yandan manevi duygularına hitap ederken öte taraftan maddi, fiziksel, zihinsel ve ruhsal iyi oluş vaatleri sunmaktadır (Özkan, 2014, s.32). Özellikle son yıllarda alana duyulan ilginin artmasıyla birlikte kişisel gelişim kitaplarından, internet sayfalarına, eğitim merkezlerinden inziva kamplarına, yoga stüdyolarından şifa çalışmalarına kadar son derece geniş bir yelpazede kişilere ulaşmakta olduğu gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada YÇİ' nin en temel kaynaklarından kabul edilen şifa kavramı çeşitli boyutlarıyla açıklanmaya çalışılmıştır. Günümüzde şifa kavramının "iyileşme, hastalıktan kurtulma, onma" anlamlarını dışında çok daha geniş bir anlamda kullanıldığı görülmektedir (Doğan, 2020, s. 24). Fiziksel, ruhsal ve zihinsel iyi oluşun yanı sıra "şifalanma" kişinin hayatındaki olumsuzluklardan, blokajlardan, onu rahatsız eden döngülerden kurtulması, hayatına maddi, manevi her anlamda bolluk ve bereketi çekmesi, ilişkilerin düzeltilmesi anlamlarında da kullanılmaktadır. Bu bağlamda şifalanmanın bütüncül bir anlamda kullanıldığı ve kişinin "iyi olma halini" (wellness) temsil ettiği söylenebilir (Albanese, 2000, s.32). Bu amaçlarla yapılan çalışmalar ve uygulamalara olan ilginin artması, şifa alanına ilgi duyanlar ve çeşitli öğretileri uygulayanlar kadar aldıkları eğitimler sonrası kendilerini enerji şifacısı olarak gören ve bunu bir mesleğe dönüştürerek hayatlarını bu şekilde idame ettiren kişilerin sayısının da gün geçtikçe çoğalması konuyu araştırma gerekliliği oluşturmuştur. Araştırma sonucunda YÇİ yaklaşımlarının şifa kavramına bakış açısını değiştirip dönüştürdüğünü ve geleneksel bağlamın dışında farklı özellikler yüklediğini söylemek mümkün gözükmektedir.

Enerji şifası başlığı altında toplanabilecek uygulamalardan Türkiye'de en çok Reiki, Theta Healing, Biyoenerji ve EFT (Emotional Freedom Techiques/Duygusal Özgürleşme Teknikleri) gibi tekniklerin ilgi gördüğü yapılan araştırmalardan çıkan

sonuçlardır. Dolayısıyla bu çalışmada bahsi geçen yöntemler tanıtılmaya çalışılarak bu alanlardan yararlanarak şifa vermeyi meslek edinmiş kişilerin genel sosyal, demografik konumları ve yaklaşımları anlaşılmasına çalışılmıştır.

1.1. Yeni Çağ İnanışları

YÇİ'nin filizlenmesinde insanlık tarihinde çeşitli toplumsal, ekonomik, politik ve ideolojik kırılma noktalarına işaret eden dönemlerin etkisi olduğundan bahsetmek mümkündür. Batı'da Aydınlanma süreci ile başlayan, hayatı, insanı, kutsal ile ilgili olanı algılamanın değişmesi (Mirza, 2014, s. 69), insan aklına, bilime verilen önemin artışı, modernite, sekülerleşme, rasyonalite, teknolojik ilerlemeler ve tüm bunlara bağlı olarak toplumsal yapıdaki değişimler bu süreçlerin en öne çıkanları olarak değerlendirilebilir.

Geleneksel toplumsal yapıların çözülmesi, dini otoritenin azalması, temel dayanışma biçimlerinin (aile, akrabalık bağları, komşuluk, cemaat, lonca vb.) ve toplumsal birliklerin zayıflaması gibi nedenler kişilerin bu ihtiyaçlarını karşılayabilmek için farklı arayışlara yönelmelerine sebep olmuştur. Bu değişimlerin yanı sıra küreselleşme, uluslararası göç, çoğulculuk, iletişim ve ulaşım teknolojileri, bilimsel ilerlemeler, internet ve dijitalleşme gibi birçok faktör, çeşitli inanış ve uygulamaların yayılmasını, dolaşıma girmesini ve farklılaşmasını kolaylaştırarak bu süreçte önemli bir rol oynamaktadır (Aygül ve Gürbüz, 2021).

Modern yaşamın getirilerinde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerle özellikle Batı toplumları daha önce görülmemiş bir şekilde maddi bolluk ve refaha ulaşmış, tıp alanındaki gelişmeler ile daha sağlıklı ve uzun ömürler sürer olmuş, ölümcül hastalıkların birçoğu bertaraf edilmiştir. Bir yandan bu olumlu tablo varken öte yandan da peş peşe gelen Dünya savaşları, kitle imha silahları ile milyonların ölümlerine şahit olunmuş, modernitenin getirilerine karşı bir güven kaybı ve hayal kırıklığı yaşanmaya başlanmıştır. Zaman içinde modern hayatın getirilerinde umduğunu bulamayan, çareyi tüketimde arayan bireyler "bir şeylerin eksik" olduğu duygusu ve "metafiziği yaşayamama" (Merter, 2012, s. 282) gerilimi ile alternatif kabul edilebilecek olan oluşumlara yönelmişlerdir.

YÇİ'nin oluşup yayılmasında Vietnam Savaşının da önemli bir yeri vardır. Bu savaş dolayısıyla oluşan savaş karşıtı protesto hareketleri 1960'larda ABD'de başlayarak dünya geneline özellikle üniversite öğrencileri arasında yayılmıştır. 1960'lı yıllar, geleneksel siyaseti ve toplumsal ahlaki sorgulayan, muhalif grupların "karşı kültür hareketinin" toplumsal yapıdan ekonomik değişimlere kadar pek çok alanda etkin olduğu bir dönemdir (Uysal, 2015, s. 15). Batı kültürünün sert, rasyonel ve duygulardan

kopuk tavrına karşın Doğu dinlerinin manevi yönü, karşı kültürün teşvik ettiği sosyal yapıdan gelen gençler arasında Batı toplumlarında oluşan toplumsal ortama yanıt vermek için uygun bulunmuştur (Glock, 1976, s. 355). Bu yeni durum, modernleşme ve sekülerleşmenin de etkileri ile "insan aklına verilen aşırı önemin" toplum genelinde oluşturduğu bir tepki, bir eleştiri olarak okunabileceği (Cox, 1979, s. 100) gibi bir yandan da modernitenin doğal bir getirisi olarak değerlendirmek de mümkündür (Davie, 2005, s. 182). Uzak Doğudan gelen gurular tarafından kurulan meditasyon okulları, şifa-iyileştirme, terapi grupları, herkesin kişisel ilgi ve alakasına uygun bulabileceği sayısız ruhani konuda eğitim veren gruplara katılanların sayısı bu dönemde artış göstermiştir (Başkaya, 2006, s. 8). Televizyon kanalları, dergiler ve çok sayıda kuruluş aracılığıyla yeni çağ söylemleri ve uygulamaları önce Avrupa ve ABD'de ardından dünya genelinde ilgi çekmeye başlamıştır.

YÇİ, uyarlanabilir ve değişime açık bir dünya görüşüdür. Ruhani anlayış ve çağdaş bilimsel teorilerin yanı sıra eski ve köklü ezoterik felsefeler ve çağdaş psişik yaşam uygulamalarını içeren çok kapsamlı bir bilgi birikiminin sonucu olarak geliştirilmiştir (Aubyn, 1998, s. 7). Aynı zamanda çevrecilik, mistisizm, spiritüalizm, sağlık, parapsikoloji ve psikoloji gibi çok çeşitli entelektüel konuları da kapsayarak bunlara yeni yorumlar eklemektedir. YÇİ, senkretik ve eklektik yapısıyla birbirinden farklı ve bağımsız gözükebilecek birçok unsuru bir araya getirerek kişilere seçme özgürlüğü vermekte, tek bir doğruya, hakikate bağlı kalma zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Senkretizm adı verilen karma pratikler bütünü, birçok kültür ve bölgede ortaya çıkmış din, inanış, felsefe ve uygulamanın bir araya getirilmesiyle oluşturulmaktadır (Özkan, 2008, s. 319). Diğer taraftan eklektizm, birçok din, inanış, felsefe ve öğretinin unsurlarını kullanarak, her birinden seçimler yaparak yeni bir sistem yaratma girişimidir. Bu, yeni çağ hareketinin kapsayıcı özelliğidir, "ya o ya bu" nun yerini "ve" almış (Bauman, 2018, s. 18), seçim yapmak yerine birleştirmek tercih edilir hâle gelmiştir.

YÇİ'nin hem geleneksel dinlere hem de modern bilime genel olarak mesafeli durduğu düşünülmeyle birlikte, her ikisinden de yararlanılmaktadır, modern bilimin yönlerini içselleştirmekte ve bunları yeni yollarla uygulamaktadır (Barnes ve Sered, 2008, s. 57). Yeni çağ yazarları bilimsel akli reddetmemekle birlikte, bilimin insan ve evren hakkındaki anlayışının tek başına yetersiz olduğunu, Batı'nın bilimsel fikirlerinin Doğu'nun sezgisel yaklaşımıyla birleştirilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. YÇİ'nin örgütsel yapısı, tüm dinlerden ve düşünce ekollerinden çeşitli fikir ve uygulamaları benimsemesi için elverişli bir iklim yaratmıştır. Ancak yeni çağ, diğer din ve düşünce ekollerinden öğrendiği kavram ve yöntemleri zaman içinde özümsemiş, onlara kendi söylemlerinin temeli olarak kullanabileceği yeni yorumlar getirmiştir (Gökpinar, 2015,

s. 10). Bu hareketin üyeleri hem maneviyatın hem de bilimin birbirini dışlayan ve ilgisiz disiplinler olduğunu varsaymanın zararlı ve yanlış olduğunu iddia etmektedirler (Popov, 2019, s.1). Bu felsefeyi daha açık bir şekilde temsil etmek için yeni çağ hareketi; yeni-maneviyatçılık ve yeni-bilim olarak yeniden adlandırmıştır. Tüm alanlardaki bu yenilik fikri YÇİ'nin temelini oluşturmuştur (Aubyn, 1998, s. 7).

Sağlık başlığı altında, modern tıbbın yetersiz kaldığı durumlarda, kimi zaman alternatif, kimi zaman geleneksel uygulamalardan yararlanan YÇİ kişilere bir umut ışığı oluşturmaktadır. YÇİ'nin önem verdiği bir alan olan tamamlayıcı tıp, mevcut bilimin aksine, insanı beden ve ruh olmak üzere bir bütün olarak kabul etmektedir. Tamamlayıcı/bütünsel tıp, her insanın zihni, bedeni, duyguları ve ruhu arasındaki etkileşimlerden oluşan bir bütün olduğu fikrine dayanmaktadır. Kendini gerçekleştirmeyi ve dönüşümü teşvik eden bu teknikler, diğer terapötik güçlerle birleşmek üzere insanın içinde var olduğu düşünülen potansiyelle ilişkin yönleriyle sıklıkla metafizik bir dünya görüşünü paylaşmaktadır (Kirman, 2010, s. 288).

İster hareket ister akım ister yaklaşım olarak nitelendirilsin; bu “yeni durum”; dinleyici merkezli bir yapıdan ziyade danışan merkezli bir yapının belirginleştiği bir hareketlilik öngörüldüğü için önemlidir (Aupers ve Houtman, 2006, s. 201).

1.2. Yeni Çağ İnanışlarında Şifa

Şifa vermek “iyi etmek, sağlığına kavuşturmak” manasına gelirken şifacı iyi eden, sağlığa kavuşturan kişi anlamında kullanılmaktadır. İngilizcede şifa “heal” kelimesi ile karşılanmakta; sağlığa veya “sağlamlığa” geri dönmek, tedavi olmak ve bir kişiyi manevi bütünlüğe geri döndürmek olarak tarif edilmekte; heal fiilinden türemiş olan “healer” kelimesi şifacı, şifa veren veya iyileştiren anlamlarına gelmektedir (Yalvaç Arıcı, 2021). Şifa özünde dini bir kavram olarak karşımıza çıkmakta ve geleneksel inançların hemen hepsinde şifa kavramına ve şifalanmaya yönelik ritüeller, dualar, uygulamalara rastlanmaktadır (Aysoy, 2013, s. 158).

Yeni çağ felsefesinin temelinde insan ve doğanın birliği, beraberliği ve uyumu düşüncesini merkezine oturtan ve evren, dünya, insan, hayvanlar ve bitkiler âlemini bir bütün olarak gören pagan ve şaman geleneklerinin olduğunu söylemek mümkündür (Gün, 2014, s. 12). Bu düşünceye göre insan bedeninin sadece fiziksel bedenden oluştuğunu kabul eden modern tıp tarafından insanın ruhani yönü göz ardı edilmiş, “modern tıp tedavi etme ilminde muhteşem bir gelişme kaydederken, iyileştirme sanatını kaybetmiştir” (Foster ve Anderson, 1978, s. 137).

YÇİ'ye göre hastalıklar bu hayatta veya kimi inanışlara göre önceki hayatlardan taşıdığımız yüklerin yansımasıdır. Yaşadığı hastalıklardan, olumsuzluklardan kişi

kendisi sorumludur (Hay, 2018, s. 163), dolayısıyla hastalıkları yok etmek de yine kendi elindedir. Fiziksel bedenlerimiz birer makine gibi sadece parçalardan oluşmamakta, ruhumuz ve zihnimize koordine hareket etmektedir (Aubyn, 1998, s. 65). Devamlı düşünülen ve söylenen sözler, beden yapısını, şeklini, sağlığını veya hastalıklarını oluşturmaktadır. Hastalıklar, bedenimiz aracılığıyla iç dünyamızın bastırığımız seslerini bize duyurmaya, bir şeylerin yolunda gitmediğini söylemeye çalışmaktadırlar (Brennan, 1987, s. 142).

YÇİ'de dünya hayatı bir öğrenme süreci olarak değerlendirildiğinden, hastalık bir öğretmen olarak görülmektedir. Bununla birlikte ölüm de aynı şekilde bir felaket değil bu dünyadaki süremizin sona erdiğini gösteren, bir halden başka bir hale geçmemizin vaktinin geldiğine işaret eden ve son derece doğal olan bir süreçtir. Çağdaş insan, doğadan uzaklaştıkça canlı olmanın doğal getirisi olan ölüm fikrinden de uzaklaşmaya, bilimin ve teknolojinin getirdiği güvenle onu "yenmeye" çabalamaktadır (Fromm, 2023, s. 61). Onun bu yanılgısı ile özünden kopması sıkıntılarının temelini oluşturmaktadır. Buradan hareketle YÇİ'de Doğu felsefesinin izlerini görmek mümkündür.

Dünya nüfusunun dörtte birinin ilaçlar yerine şifalı bitkileri tercih ettiği günümüzde tamamlayıcı tıbbın insanı bedensel, duygusal ve psikolojik olarak ele alması ile meditasyon, dua, yoga gibi uygulamaların kişilerin manevi dünyalarına da iyi geldiği saptanmıştır. Son yıllarda "ruhani tıp" veya "manevi tıp" olarak nitelendirilen ve duanın gücüne dayanan tedavi yöntemlerine önem verilmektedir. ABD'de bazı hastanelerde bulunan alternatif tıp uzmanları dua eden ve ilahi bir güce inanan insanların daha çabuk iyileştiklerini belirtmişlerdir (Hunt ve Lightly, 2009, s. 153).

"Tamamlayıcı tıp" terimi, geleneksel tıbbi bakıma ek olarak ve onu desteklemek amacıyla kullanılan tıbbi uygulamaları ifade etmektedir (Aslan, 2016, s. 363). Öte yandan, kelime anlamı "bütünsel" olan holistik tıp, herkes tarafından aranan türden sağlıklı bir yaşamı teşvik etmek amacıyla tüm fiziksel, sosyal, duygusal ve ruhsal unsurları dikkate alan bir tıbbi paradigma olarak tanımlanmaktadır. Bütüncül tıp, biyolojik bakış açısının bedenle sınırlı bakış açısına karşı çıkararak her hastalığın kişiye özgü olduğunu ve temelde psikolojik, sosyal, kültürel ve tarihsel birikimleri taşıdığını savunan bir yaklaşımdır. Tamamlayıcı tıp başlığı altında kutsal bir yönü olmayanlar da vardır; masaj, organik beslenme, egzersizler gibi bedenin kendi içinde sahip olduğu iyileştirici yetenekleri ortaya çıkarmaya yönelik olanlar, bunlar arasında sayılabilir. Bu bağlamda bütüncül tıp, geleneksel tıp ve tamamlayıcı tıp sıklıkla birbirleriyle bağlantılı olarak veya birbirlerinin yerine kullanılmaktadır.

Dünyanın dört bir yanındaki insanlar, geleneksel tedavi yöntemlerinin çağdaş teorilerle yeniden birleştirilmesine ve özellikle modern tıbbın yetersiz kaldığı durumlarda tamamlayıcı tıbbı yönelmeye sıcak bakmaktadır. Çok çeşitli tamamlayıcı tıp uygulamaları bulunmakla birlikte en öne çıkan enerji ile şifa teknikleridir.

1.3. Enerji ile Şifa

YÇİ'de kendini gerçekleştirme ve dönüşümü teşvik eden şifa teknikleri, diğer terapötik güçlerle birleşmek üzere insanın içinde var olduğu düşünülen potansiyele ilişkin yönleriyle sıklıkla metafizik bir dünya görüşünü paylaşmaktadır (Kirman, 2010, s. 288). Enerji şifa teknikleri genel kaniya göre zamanın başlangıcından beri kullanılmaktadır. Bu paradigmaya göre, enerji ve titreşim nasıl maddeyi oluşturuyorsa, aynı unsurlar insanı da oluşturmaktadır. Dolayısıyla, enerji şifası tekniklerinde rahatsızlıkların, ilaçlar ve cerrahi müdahale yerine saf enerji ile tedavi edilebileceği savunulmaktadır (Wynee, 2017, s. 22). Enerji şifacılığının temeli, şifacının evrenden enerji çekmesi, bu enerjiyi hasta bedene yönlendirmesi ve ardından iyileşmeyi sağlamak için beden dengesini yeniden kurmasıdır. Bu yaklaşıma göre, evrenin var olan tüm enerjiyi depoladığını ve insanların kullanımı için hazır tuttuğunu hatırlamak en temel şifa ilkesidir (Aubyn, 1998, s. 47-50).

Öte yandan YÇİ'de enerji şifası bağlamında "şifa" kelimesi farklı anlamlarda da kullanılmaktadır. Bunlar; bedensel, zihinsel, ruhsal iyi oluşu temsil ettikleri gibi kişinin ilişkilerinde, iş yaşamında, maddi durumlarındaki sıkıntıları çözmek, hayatına bolluk bereket katmak, doğru partneri hayatına çekmek, rahatsızlık duyduğu duygu, düşünce ve alışkanlıklarını değiştirip dönüştürmek için de kullanılabilirliği savunulur. Oldukça geniş bir yelpazede incelenebilecek olan enerji ile şifa yöntemlerinin temelde ortak paydalarda buluştuklarını bazen birtakım nüanslar, uygulama farklılıkları ve kullandıkları terminoloji açısından farklılıklar sergileyebileceklerini söylemek mümkündür. Burada gerçekleştirilen görüşmelerde bahsi geçen uygulamalar kısaca anlatılmaya çalışılacaktır.

1.3.1. Enerji ile Şifa Yöntemleri

Reiki: İster hayvan ister insan olsun, her canlının kendine özgü bir ısı ve enerjisi bulunmaktadır. Bir canlının bedenini ayakta tutan yaşam gücü olan bu enerjiye tüm uygarlıklar birçok isim vermiştir (Stein, 2019, s. 25). Reiki, dünyanın dışındaki daha yüksek düzlemlerden kaynaklanan bir enerji olması bakımından enerjinin fiziksel veya kimyasal formlarından farklıdır; bazıları bu enerjiyi "Tanrı", bazıları "Yüksek Benlik" ve "İlk Kaynak" olarak adlandırmaktadır. İstenirse insanlara, bitkilere, hayvanlara,

konutlar gibi cansız varlıklara ya da içilen suya uygulanarak iyileştirici özellikleri artırılabilir. Ayrıca, reikin homeopati veya şifalı bitkilerle birleştirilmesinin oldukça olumlu sonuçlar verdiği iddia edilmektedir. Genel olarak reikin amacı küçük hastalıkları hafifletmek ve daha ciddi hastalıkların iyileşmesini hızlandırmaktır. Reiki tekniğini kullanırken şifacı ve hastanın aynı mekânda bulunmasına gerek yoktur. Şifacı, kaynak ile uzaktaki alıcı arasında bir kanal görevi görerek de şifa sürecini yürütebilmektedir (Ateş ve Ates, 2003, s. 90-91). Reiki bir din olmadığı gibi herhangi bir tarikat, mezhep ya da başka bir dini organizasyonun parçası da değildir. Çeşitli dinlere, mezheplere, tarikatlara ya da kültürel bağları olan herkes reiki uygulayabilir.

Theta Healing: Teta şifası, kişinin tüm dikkatini, içindeki tüm varlıkları yaratan "Her Şeyin Yaratıcısına" yönelttiği bir dua aracılığıyla insanlığa fiziksel, zihinsel, psikolojik ve ruhsal şifa sağlayan bir meditasyon tekniğidir. Saptanmış olan beş beyin dalgasından biri olan teta dalgası, bir enerji terapisi tekniği olan teta şifası tarafından danışanları iyileştirmek için kullanılmaktadır. Bu öğretilerde insanlardaki birçok rahatsızlığın kökeninin bilinçaltında olduğu düşünülmektedir. Teta tekniği kullanıldığında insanlar bilinçaltında hareket etme şansına sahip olurlar. Teta tekniği ile bilinçaltında gelişen ya da bilinçaltındaki bir programın yol açtığı rahatsızlıkların tedavi edilmesinin mümkün olduğu iddia edilmektedir. Bu iyileşmenin Tanrı-bilinci olarak bilinen bir durumda gerçekleştiği belirtilmektedir (Stibal, 2017, s. 15, 29). Teta şifası sadece bireylerin fiziksel hastalıklardan kurtulmasına yardımcı olan bir teknik değil, aynı zamanda duygusal, zihinsel ve ruhsal sorunlara çözüm bulan bir bilinçaltı terapi şeklidir.

Biyoenerji: Biyoenerji, enerji kelimesiyle birlikte kullanıldığında basitçe yaşam enerjisini ifade etmektedir. İnsan bedeni ve diğer tüm canlılar bir tür doğal enerji olan biyoenerjiye sahiptir. Biyoenerji, bütüncül bir duruş sergileyen, insanı beden, zihin ve ruhtan oluşan bir bütün olarak kabul eden ve bu anlayışı çeşitli rahatsızlıkların tedavisi sürecinde kullanan bir şifa yöntemidir. Özellikle bağışıklık sistemini güçlendirmek ve vücudun enerjisini enerji merkezlerine eşit olarak dağıtmak için çok etkili bir yaklaşımdır (Dağistanlı, 2010, s. 103). İyi enerjilerin değiş tokuşuna ve kötü enerjilerin yok edilmesine izin veren kozmik enerjinin bir başka biçimidir. Canlılık bilimi olarak da bilinen biyoenerji tekniğinin Orta Asya'nın Tibet bölgesindeki eski Türk şamanları tarafından geliştirildiği ve 18.000 yıllık bir geçmişe sahip olduğu düşünülmektedir (Walker, 2007, s. 47).

EFT (Emotional Freedom Techniques–Duygusal Özgürleşme Teknikleri): Bu teknik, vücudun enerjisini dengelemek için akupunktur noktalarına elle dokunmayı içermektedir. Akupresür de bu teknikle birlikte enerji bedeninden olumsuz duyguları

uzaklaştırmak ve bunların yerine olumlu duyguları yerleştirmek için kullanılmaktadır. Yöntemin kökenlerinin milattan önceki süreçlere dayandığı ve özellikle Uzak Doğu'da çeşitli alimlerce kullanıldığı ifade edilmektedir. Neredeyse tüm enerji şifa yöntemleri insan davranışlarının bilinçaltı zihin tarafından etkilendiğini iddia etmektedir (Ersönmez, 2009, s. 12). Bu bağlamda yöntem, kişinin geçmişte yaşadığı, fiziksel bedende çeşitli hastalıklara ve enerji bedeninde tıkanıklıklara yol açan olumsuz duyguları geride bırakmasını, telkin yoluyla olumlu duygular dünyasına girmesini sağlayan bir duygusal özgürleşme tekniğidir (Esmes, 2009).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Araştırma konusuyla ilgili gerçekliğin kapsamlı ve bütüncül bir şekilde kavranabilmesi, kişilerin sosyal hayata, olaylara, yaşadıklarına yükledikleri anlamların, değerlerin detaylı bir şekilde anlaşılabilmesi ve tasvir edilebilmesi açısından (Altunışık, Coşkun ve Yıldırım, 2010, s. 302) nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji tercih edilmiştir. Fenomenolojik araştırmalarda araştırmacı, sübjektif bir fenomen üzerinde durarak birey veya grubun anlatımlarıyla yaşanmış olan tecrübeleri, bu tecrübeleri nasıl anlamlandırdıklarını aktarmaya çalışır (Creswell, 2009). Üzerinde sınırlı çalışmalar olan enerji şifacılarının yaklaşım ve değerlendirmeleri keşfedilmeye çalışıldığından keşif yönelimli nitel yaklaşım araştırmacıya bu olanağı tanımaktadır (Patton, 2018, s. 25).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Nitel araştırmalarda amaçlı bir şekilde seçilmiş nispeten küçük örneklere derinlemesine odaklanılır. Az sayıda insandan gelen derinlemesine bilgiler bir olguyu keşfetmek ve çeşitliliği, farklılığı keşfetmek açısından daha yararlı (Coşkun, Altunışık ve Yıldırım, 2017) olduğundan grubu tam temsil kabiliyeti olan, homojen ve amaçlı örneklem seçilmiştir. Burada araştırma evrenindeki çeşitliliği yansıtan, araştırma amacına uygun bir örneklem oluşturmak hedeflenmiştir (Neuman, 2012, s. 395).

Çalışma grubu oluşturulurken araştırmacının kişisel tanışıklığı olan bireylere ulaşılmış, çalışmanın ilerleyen aşamalarında buradan hareketle kartopu tekniğiyle belirlenen kriterler doğrultusunda veri doygunluğuna ulaşıncaya dek genişletilmiştir. Tarafsızlığın korunabilmesi açısından araştırmacının tanışıklığı olan kişilerle yapılan görüşmelerin değerlendirmeleri bulgulara dahil edilmemiştir. Mayıs 2022- Nisan 2023 tarihleri arasında eğitim, yaş, cinsiyet, ailevi ve mesleki geçmişleri mümkün olduğunca farklı toplam 10 kişi ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş, görüşme

sayısının belirlenmesi için veri doygunluğu kriteri esas alınmıştır. En kısıtı 4 saat en uzun aralıklarla 2 gün olmak üzere katılımcıların yardımlarıyla konuyla ilgili geniş bir anlayış geliştirilmesi mümkün olmuştur. Buradan hareketle, araştırmacının evreni, mesleğini “enerji şifacısı” olarak tanımlayan ve bu alandan maddi bir kazanç elde eden kişilerdir. Çalışma grubu ise Türkiye’de yaşayan, Türk enerji şifacılarıdır.

2.3. Araştırmanın Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada, araştırma konusu ile ilgili detaylı verilere ulaşabilmek amacıyla “derinlemesine görüşme” ve “katılımlı gözlem” araştırma teknikleri kullanılmıştır. Bu tekniklerle, araştırılan topluluğu dışarıdan tanımlamak yerine “içeriden” bir bakış açısıyla değerlendirme olanağı elde edilirken açık uçlu soruların sorulması ile konunun her yönüyle anlaşılması mümkün olmaktadır. Bu tekniğin seçilmesindeki bir diğer amaç ise araştırmacının araştırma sürecine birebir dâhil olarak görüşmeleri amaca uygun yönlendirebilmesi, katılımcılara gerekli görülen zamanlarda daha detaylı sorular yöneltebilmesi, açıklama yapması ve katılımcıların araştırma konusu ile ilgili algı ve kavrayışlarının kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına olanak tanınmasıdır (Kümbetoğlu, 2008, s. 71).

2.4. Araştırmanın Soruları

Araştırmacının tanışıklığı olan üç şifacı ile gerçekleştirilen pilot görüşmelerin ardından soruların anlaşılabilirliğinden ve amaca uygun olduğundan emin olunarak sorulara son şekli verilmiştir. Enerji şifacısı olan kişilerin demografik bilgileri ile ilgili soruların ardından 5 ana başlıkta toplanabilecek olan 20’ den fazla soru yöneltilmiştir. Bunlar:

- YÇİ ve Şifa alanıyla ilgilenme süreciniz nasıl başlamıştır?
- Şifayı, şifalanmayı nasıl tanımlarsınız? Geleneksel tıp, bütünsel tıp, alternatif tıp ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- Hangi yöntemleri ne amaçla uyguluyorsunuz? Danışanlarınız en çok ne amaçla size gelmekte?
- Alanın ekonomik boyutu ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- Kendi manevi dünyanızı, inanç ve kutsal ile olan ilişkinizi nasıl tanımlarsınız? Şifanın manevi boyutunu nasıl değerlendirirsiniz?

2.5. Araştırmanın Veri Analizi

Bu çalışma kapsamında mülakatlar sonucunda toplanan veriler içerik analiz yöntemi ile incelenerek detaylandırılmış, tablo hâline getirilmek üzere sözel veriler kategorize edilmiştir. Benzer anlamlara sahip veriler aynı kodlar altına yerleştirilecek temalar,

örüntüler ve ilişkiler belirlenmiştir (Akarsu ve Akarsu, 2019). Bu süreçte özellikle örtülü ve gömülü desenler daha derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde çözümlenmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplar incelenirken, bu cevapların altında yatan gizli anlamları ve örtük mesajları açığa çıkarmak amacıyla dikkatli bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu şekilde, araştırmanın temel amaçları doğrultusunda önemli bulgular elde edilmiş ve analiz sonuçları zengin bir perspektifle sunulmuştur.

2.6. Araştırmacının Rolü

Bu çalışmada araştırmacı, yukarıda değinilen katılımlı gözlem ve derinlemesine mülakat teknikleri ile araştırmaya dâhil bir pozisyonda yer almaktadır. Bu çalışma türü, çalışılan grubu dışarıdan tanımlama ve anlama girişiminden öte grubun içinde bizzat yer alarak grup içindeki bireylerin kendilerini ve oluşumu nasıl değerlendirip tanımladıklarını kendi ifadeleriyle anlamak açısından diğer araştırma çeşitlerinden farklılaşır. Tüm enerji şifacılarıyla birebir görüşmeler yapılarak düzenledikleri eğitim, uygulama ve seminerlere katılım sağlanmıştır. Anlamlar ve değerlendirmelerle yüklü bir araştırma alanı olduğundan her bir katılımcı ile birebir, uzun saatler süren görüşmelerden elde edilen veriler mümkün olduğu kadar araştırmacının kendi değer yargıları, varsayımları ve görüşlerinden bağımsız bir şekilde katılımcıların kendi ifadeleriyle aktarılmaya çalışılmıştır.

2.7. Etik

Araştırma süresince katılımcılara araştırmanın ne amaçla yapıldığı, verdikleri bilgilerin nerede ne şekilde kullanılacağı ile ilgili detaylı bilgilendirme yapılmıştır. Kendi rıza ve onayları olmaksızın hiçbir bilginin paylaşılmayacağı, isimlerinin gizli tutulacağı, diledikleri zaman görüşmeden vazgeçebilecekleri, verdikleri onayı geri çekebilecekleri kendilerine bildirilmiştir. Tüm katılımcılardan imzalı onam formları alınmış, verdikleri bilgiler yorum katılmaksızın aktarılmıştır.

Çalışma boyunca başkalarına ait fikir ve görüşlere özen gösterilmiş, bilimsel kurallar göz önünde bulundurularak atıf yapılmaksızın bilgiler aktarılmamıştır.

Araştırmanın etik kurallara uygunluğu, İstanbul Beykent Üniversitesi tarafından 02.08.2022 tarihinde E-45778635-050.99-64524 numaralı Etik Kurul Onayı ile onaylanmıştır.

2.8. Araştırmanın Kolaylaştırıcıları ve Sınırlılıkları

Nitel araştırmaların doğası gereği araştırmaların uzun sürmesi ve verileri derlemenin zahmetli olması gibi olası sorunlarla karşılaşmıştır. Çalışma, veri toplama işleminde kullanılmış olan görüşme tekniğinin tüm sınırlılıklarını içermektedir. Araştırma

sonuçları, çalışmaya dâhil etmek için seçilen katılımcıların verdikleri cevaplar ile ve katılımcıların ifade ettiklerini araştırmacının anlayıp aktarabilme yeteneği ile sınırlıdır. Öte yandan hem uzun zaman alan hem maliyetli olan bu eğitime katılım, araştırmacının vakit ve bütçe ayırmasıyla da sınırlıdır.

Çalışmanın başlangıcını ve seyrini kolaylaştıran çeşitli unsurlar da olmuştur. Özellikle nitel araştırmalarda karşılıklı tanışıklık ve güven duyguların araştırmacının seyrini ve sonuçlarını olumlu yönde etkilediği göz önünde bulundurulduğunda (Strauss ve Corbin, 2014) yapılan ön görüşmelerde araştırmacının şahsen tanıdığı kişiler ile görüşülmesi ve çalışma grubuna onların yardımlarıyla ulaşılması sürece önemli katkı sağlamıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcı Yaş, Medeni Durum, Eğitim, İkamet Bölgesi

Katılımcı	Yaş	Medeni Durum	Eğitim	İkamet
K1	42	Bekar	YL	İstanbul
K2	51	Evli	Lise	Ankara
K3	45	Evli	Üniversite	İstanbul
K4	41	Evli	Üniversite	İstanbul
K5	58	Evli	Lise	İstanbul
K6	53	Boşanmış	Üniversite	İstanbul
E1	48	Evli	Doktora	Bodrum
E2	49	Boşanmış	YL	İstanbul
E3	44	Evli	YL	İstanbul
E4	43	Bekar	Üniversite	Foça

Katılımcılar kadın ise K, erkek ise E olarak kodlanmış ve görüşmenin yapıldığı sıraya göre yanlarına sayı eklenmiştir. Örneğin ilk sırada görüşme yapılan kadın katılımcı K1 şeklinde kodlanmıştır. 10 katılımcının hepsi 41-58 yaşları arasında olup lise mezunu olan iki katılımcı dışında hepsi en az üniversite mezunudur. 2 katılımcı hariç hepsi en az bir yabancı dil bildiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların 6'sı kadın 4'ü erkektir. Katılımcıların ikisi bekar, ikisi boşanmış, diğerleri ise evlidir¹. Katılımcıların çoğu İstanbul'da ikamet ederken birisi Foça'da, birisi Ankara'da, birisi de Bodrum'da hayatını sürdürmektedir. İstanbul'da bulunan katılımcılar da sık sık Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde eğitim vermekte, seminerler düzenlemekte ve "şifa kampları" organize etmektedirler. Bu verilerden hareketle enerji şifacılarının oldukça mobil olduklarını, özellikle Ege bölgesinin 2-3 günlük kamplar için sıklıkla tercih edildiğini söylemek mümkün gözükmemektedir. Şifacıların en gencinin 41 yaşında olması şifacı olabilmek için belli bir yaşlanmışlık, birikim ve tecrübe gerektirdiğinin göstergesi olarak

¹ İki katılımcının ikinci evlilikleri

okunabilmektedir. Hepsi 30'lu yaşların insan hayatında bir kırılma dönemini temsil ettiğinden bahsetmiş ve uzun yıllar süren eğitime katıldıklarını, önce kendilerinde değişim ve dönüşüm yaşadıklarını sonradan "evrenden gelen bu sonsuz güç ile başkalarının şifa yolculuğunda aracı olmaya" yöneldiklerinden bahsetmişlerdir.

Hepsi kendi ifadeleriyle orta-üst gelir düzeyine ve yaşam standardına sahiplerdir. 7 katılımcı kurumsal şirketlerde üst düzey yöneticilik yapmakta olduklarını ve zaman içinde mesleklerini bırakarak "tamamen bu alana" yönelmeyi seçtiklerini dile getirmişlerdir. Katılımcımız olan tüm şifacıların sürdürmekte oldukları meslekleri bırakarak bambaşka bir yola sapma şansını elde etmeleri de zaten mevcut ekonomik durumlarının rahatlığına bağlanabilir. Bu noktada Fuller'in (2001, s. 103) ABD'de YÇİ takipçileri için yaptığı "beyaz yakalı, eğitilmiş, varlıklı" tanımlamalarının desteklenmektedir.

Katılımcılara 5 ana başlıkta toparlanabilecek çeşitli sorular sorulmuş ve verilen cevaplar söylem analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Verilen cevapların ana temaları ve örüntüleri aşağıda sırasıyla paylaşılmıştır.

3.1. Yeni Çağ İnanışları ve Şifa Alanıyla İlgilenme Süreçlerinin Başlaması

Tablo 2. Enerji Şifacılarının Şifa Alanıyla İlgilenmeye Başlama Nedenleri

Enerji Şifasına Yönelme Süreçleri	N=10
Fiziksel Şifa Arayışı	2
Ruhsal-Zihinsel Şifa Arayışı	4
Anlam Arayışı	2
Diğer	2

Katılımcıların verdiği cevaplardan çıkan ortak sonuç, şifacılığın farklı nedenlerle tercih edildiği ve insanların bu alanı kişisel, ruhsal, zihinsel, fiziksel ve/veya manevi sebeplerle yöneldiği şeklindedir. Her katılımcının farklı bir motivasyona sahip olduğu görülmekte, bu da şifacılığın çok yönlü bir uygulama olduğunu göstermektedir. Katılımcılardan E2 şifacılığın "*bir aile geleneği*" olduğunu dolayısıyla "*belli bir olgunluğa erişince tamamen kendini buna adadığını*" belirtirken, iki katılımcı (K4, E3) fiziksel sıkıntılarını çözüm ararken ilgilendikleri yöntemlerle "*tanıştıklarını*" dile getirmiş, dört katılımcı (K1, K2, K3, K5) "*bir türlü tam olarak çözemedikleri*" ruhsal, zihinsel sorunlara değinmiş ve iki katılımcı (E4, K6) "*anlamsızlık*" şikayetleri ile arayışa girdiklerini ve şifa yöntemleri ile "*hayatlarının değiştiğini*" belirtmişler, bir katılımcı ise (E1) "*zaman içinde hayatın onu bu yola sürüklediğini*" söylemiştir. Kimileri içsel huzur ve kişisel gelişim arayışıyla yaklaşırken, kimileri dini inançlarına uygun bir şekilde şifacılığı benimsemekte ve bazıları da daha genel bir evrensel denge ve iyilik amacı taşımaktadır. Bu sonuçlar, şifacılığın çok çeşitli insan ihtiyaçlarına hitap ettiğini ve farklı motivasyonlarla uygulandığını göstermektedir. Öte yandan yoğun iş hayatından, stresten, koşturmacadan, toplumsal baskılardan, dayatılan kalıplardan

bunalma, "bir boşluk hissi" ve huzuru aramak sıkça tekrarlanan ortak motivasyonlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tüm katılımcılar YÇİ'nin diğer birçok koluyla özellikle şifa başlığı altındaki alanlarla yakından ilgili ve bilgilidirler. Kişinin bu hayatta olma amacı hayatı tecrübe etmek, kendisini, kendi özünü tanımak olduğundan tüm kaynakların bu uğurda seferber edilmesi gerektiği ve gerçek gelişimin ve özgürlüğün kişinin ancak kendisini gerçekten tanıması ve yüzleşmesi ile elde edilebileceğine değinmişlerdir.

Tüm katılımcılar aktif olarak enerji şifacılığı yapmakta ve gelirlerini bu meslekten elde etmektedirler. Önceki mesleklerini bırakma sebepleri sorulduğunda ise alınan ortak cevaplar "yorgunluk, bıkkınlık, halsizlik, isteksizlik, sorumluluk, mecburiyet ve başkalarının doğrularına göre yaşamaya tepki, kendini bulma" en çok tekrarlanan gerekçeler olmuştur. Belli bir maddi doygunluğa, "başarıya" ulaşma, boşanma, çocuk doğumu, sevilen birinin kaybı, geçirilen bir fiziksel/ruhsal rahatsızlığın genellikle bir tetikleyici etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

3.2. Şifa, Şifalanma ve Geleneksel Tıp, Bütünsel Tıp/ Alternatif Tıp ile İlgili Görüşleri

Katılımcıların şifalanma ile ilgili düşüncelerinden çıkan ortak sonuç, şifanın çok boyutlu bir kavram olduğu ve her katılımcının bu kavramı farklı bir şekilde deneyimlediği şeklindedir. Katılımcılar, şifayı fiziksel sağlık sorunlarını iyileştirmenin ötesinde, ruhsal, zihinsel ve manevi iyileşme süreci olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Şifayı, çağdaş tıp yöntemlerinin ötesinde bir yaklaşım olarak algılamakta ve bu yaklaşımın insanın bedeni, zihni ve ruhuyla uyumlu çalıştığını düşünmektedirler. Katılımcılar, şifanın sadece semptomları tedavi etmekle sınırlı olmadığını, aynı zamanda kök nedenlere odaklandığını ve insanların içsel dengesini yeniden sağlama yolunda yardımcı olduğunu vurgulamaktadırlar. Katılımcılar, şifanın kişinin içsel huzuru ve dengeyi bulmasına yardımcı olduğunu ve bu nedenle yaşam kalitesini artırdığını ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan hiç birisi modern bilimi ve tıbbı reddetmemekte ancak kimi zaman yetersiz kaldığını, insanı bütün olarak algılamaktan ziyade tıp doktorlarının hastalanmış kişiyi "makinenin parçalarını inceler gibi, parça parça, bölge bölge" ele aldıklarını oysaki "insanın bedeninin bir bütün olduğunu, onun da ruhtan ve zihinden bağımsız düşünülemezliğini, tüm hastalıkların, sıkıntıların kökeninin insanın iç dünyasının yansımaları" olduğu söylemi sıklıkla görüşmelerimiz esnasında karşımıza çıkmıştır. Her zaman öncelikle alanında uzman tıp doktorlarına gidilmesini tavsiye ettiklerini ancak sağlıklı olmanın bir bütün olması dolayısıyla birtakım önlemlerin hastalanmadan alınmasının gerektiğini ve "koruyucu tıbbın" önemini gittikçe artacağına inandıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcılarımızın yorumlarına göre hastalıklar, hayatımızda sorun veya problem olarak değerlendirdiğimiz şeylerin tümü aslında birer uyarı mahiyetindedir ve hayatımızda birtakım değişiklikler yapmamız gerektiği konusunda bize rehberlik eden

sinyallerdir. Dolayısıyla bunları bastırmak yerine bize ne anlattıklarını duymamız, ona göre “kendimize ve hayatımıza çeki düzen vermemiz gerekmektedir”.

3.3. Uygulanan Yöntemler ve Danışanların Şifacılara Gelme Nedenleri

Tablo 3. Katılımcıların Uyguladıkları Yöntemler

Yöntem	Katılımcı
Biyoenerji	Hepsi
EFT	K2, K4, K5, E1
Reiki	K1, K2, K3, K4, K6, E2, E3
Theta Healing	K1, K2, K4, K6, E1, E2
Diğer	K3, K4, K5, K6, E1, E2, E3

Şifacıların kullandıkları yöntemler çeşitlilik göstermekle birlikte hepsinin ortak noktası evrenden gelen enerjiyi danışanın kendi potansiyeli, düşünce gücü ve değişim arzusu ile birleştirerek şifalanmalarını sağlamaktır. Birçok katılımcı yukarıda bahsedildiği gibi biyoenerji, Theta Healing, Reiki, EFT yöntemlerinden yararlanmakta, yer yer de kendilerinin yıllar içinde geliştirmiş oldukları farklı birtakım uygulamaları da eklemektedirler. Dolayısıyla her şifacının kendisine has bir yöntem uyguladığını ve gelen kişinin talebi doğrultusunda “şifa sepetinden doğru malzemeleri çıkartarak²” yardımcı olmaya çalıştıkları belirtilmektedir. Özellikle bu noktada tüm YÇİ için belirtilen eklektik ve senkretik yapı karşımıza çıkmakta, K3, Kuran’dan ve dualardan yararlandığından bahsederken, K5 danışanın ihtiyacına göre kurşun dökerek “enerji temizliği” yaptığından, E3 ise Runik sembollerden³ yararlandığından ve danışanlarına ihtiyaçlarına göre bu sembollerden oluşan kolye vb. aksesuarlar yaparak taşmalarını istediğinden söz etmektedir. K4 ise özellikle fiziksel sağlık ile ilgili konularda meleklerden de yardım istediğini, baş melek İsrail’in sağlıktan sorumlu olduğuna inandıklarını bazı durumlarda da melek kartlarının kişilere yol gösterdiğini belirtmiştir. E2, danışanlarının astrolojik haritalarından yararlandığını belirtmiş, E1 ise nümerolojinin kendisine danışanlarıyla ilgili yol gösterdiğinden bahsetmiştir. Tüm katılımcılar düşünce gücüne, niyete ve meditasyonun önemine değinmişlerdir.

Katılımcılar kendileri ile görüşmeye gelen kişilerin taleplerinin oldukça değişken olduğundan bahsetmişlerdir. En sık gelen talepler arasında kişileri rahatsız eden kaygı, endişe, panik, depresyon, takıntı gibi “yaşam kalitelerini düşüren” duygu ve düşüncelerde kurtulma isteklerinin yanı sıra sıkça vurgulanan “anlamsızlık” sorunudur. Hayatlarında sıkça tekrar eden döngüleri kırmak isteyen, hayatına bolluk, bereket, huzur çekmek isteyen, özel hayatlarında veya genel olarak ilişkilerinde çözemedikleri problemleri çözmek için destek alanlar olduğu gibi özellikle modern tıbbın çaresiz kaldığı kimi ağır hastalıklar yaşayan sevdikleri için gelecek onları enerji yoluyla iyileştirme amacıyla olanlar da bulunmaktadır.

² K4’ün ifadesidir.

³ Runik semboller, sihribazların ritüeller sırasında kullandıkları, genel olarak büyüdü olduğuna inanılan sembol ve işaretlerin ortak adıdır

Enerji ile şifalanmayı herkesin yapabileceğini, her insanda doğuştan bu potansiyelin olduğunu *“sadece nasıl yapılacağını öğrenip enerji kanallarının açılması ve zihnin eğitilmesi gerektiği”* sıklıkla vurgulanmıştır.

3.4. Şifanın Ekonomik Boyutu

Katılımcıların hepsi yıllar süren, çeşitli illerde, yurt dışında çeşitli ülkelerde eğitimlere, seminerlere ve kamplara katılmışlardır. Bu süreç için hepsi oldukça yüklü maddi harcamalar yaptıklarını ancak *“buna değer”* olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu yorumlardan yola çıkarak enerji ile şifa sürecinin ister katılımcı ister uygulayıcı boyutunda olsun oldukça masraflı bir süreç olduğu da ortaya çıkmaktadır.

Enerji ile şifa seanslarının fiyatlarının yüksekliği ile ilgili gelen eleştirilere ise bunun *“alma verme dengesi”* olduğunu, onların da zaman ve emeklerine karşılık belli bir ücret talep etmelerinin çok doğal olduğunu yine de kimi zaman çeşitli yerlerde ücretsiz eğitimler, seminerler verdiklerinden de bahsetmişlerdir.

Tüm katılımcılar her alanda ve her meslekte olduğu gibi burada da *“şarlatanların”* olabileceğini ancak şifa arayanların mutlaka bir şekilde doğru insanlara yöneleceklerini, *“proses”* e güvenilmesi gerektiğinin altını çizmişlerdir. Şifacılar göre kişilerin yanlış insanlara gitmelerinin de bir sebebi olduğu ve doğru zaman geldiğinde doğru şifacı ile kişinin mutlaka bir şekilde buluşacaklarına değinmişlerdir. Sisteme, evrene, akışa, kadere güvenme olarak ifade edilebilecek olan bu tavır tüm enerji şifacılarında ortak olarak görülmektedir.

Katılımcılardan hiçbirisi uygulamaları esnasında kişilerden ayrıca farklı ürünler almalarını, kullanmalarını talep etmediklerini, dolayısıyla seans ücretleri dışında danışanların herhangi bir masrafa girmelerinin gerekli olmadığını belirtmişlerdir.

3.5. İnançlar, Din ve Kutsal ile ilgili yaklaşımları

Katılımcıların 7’si kendilerini *“dindar”* olarak tanımlarken 3’ü *“inançlı”* olarak değerlendirmişlerdir. Bu üç kişi, evrene, yaratıcı güce, ilahi akla, her şeyin özünün bir olduğuna dair inançlarından bahsetmişler ancak belirli bir kurumsal dine bağlı hissetmediklerini, tüm dinlerin bir olduğunu vurgulamışlardır. Tüm katılımcılar kurumsal dinlerin haricinde evrene, doğaya, dünyadaki canlı cansız her şeye bir kutsallık atfettikleri görülebilmektedir. Uyguladıkları yöntemlerin kesinlikle hiçbir dini inançla çelişmediğini, *“yaratıcının izniyle evrende mevcut olan enerjinin kişiye ulaşması için sadece aracılık yaptıklarını”* şifanın da Allah’tan geldiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda, katılımcıların çoğunluğunun geleneksel bir din anlayışına sahip olduğu ve enerji şifalanmasıyla inançlarını uyumlu hale getirdikleri gözlemlenmektedir. Ayrıca ayet ve hadislerde de enerji ile şifalanmaya dair örneklerin bulunduğunu belirtmişlerdir. Buradaki genel tutum YÇİ’nin senkretik yapısını, farklı inanç ve felsefelerle uyumlanabilme özelliğini gözler önüne sermektedir. Öte yandan enerji şifacılarının sıklıkla enerji, frekans, titreşim, kuantum

⁴ İslam dini kastedilmektedir

gibi kavramlara yer vermeleri ve yapılan bilimsel araştırmaların enerji ile şifalanma alanını desteklediğine dair bulgularını sıklıkla paylaşmaları hem dinden ve inançlardan hem de bilimden destek bularak uygulamalarını meşrulaştırma yoluna gittikleri gözlemlenebilmektedir.

Özellikle Türkiye’de İslam öncesi geleneklerin, şifa yöntemlerinin yüzyıllardır kullanılagelmesi, şaman ve kamların tarihimizdeki mevcudiyetleri ölkemiz özelince enerji şifacılığı uygulamalarının birçoğunun ismi farklı olsa da aynı özden geldiklerine dair söylemi pekiştirmekte ve Türk halkına daha sıcak ve yakın gelmektedir. Katılımcılarımızdan E2, anneannesinin de şifacı olduğundan, onlarda “*el verme*” usulü nesillerdir bu düzenin devam ettiğinden bahsetmiş diğerleri ise kendi tercih ve araştırmaları sonucu bu alana yöneldiklerinin altını çizmiştir.

4. SONUÇ

YÇİ, modern bilim, mistisizm, inançlar, inanışlar, öğretiler, uygulamalar, felsefeler ve düşünce akımlarından oluşan senkretik ve eklektik bir karışımdır ve çağdaş insanın birçok alanda özellikle manevi dünyasıyla ilgili boşlukları doldurmaya aday gözükmemektedir (Aydın, 2005, s.15). YÇİ’nin en önemli dalları kişisel gelişim ve şifacılıktır. Çalışma grubunu oluşturan katılımcılarla yapılan görüşmelere dayanarak enerji şifası yaklaşımlarıyla ilgilenen kişilerle ilgili bazı genel sonuçlar çıkarılmıştır. Bu görüşmeler, enerji şifası yöntemlerini kullanan kişilerin çoğunluğunun eğitimi, orta yaş üstü ve orta-üst gelir seviyesine mensup kişiler olduğunu ortaya koymuştur. Enerji şifacılığına yönelen kişilerin büyük çoğunluğu inançlı ve kurumsal dinlere bağlı kişilerden oluşmaktadır. Katılımcılar bu uygulamaları kendi dini inanç ve pratikleri ile sentezleyerek, Türk gelenek, görenek ve yaşam tarzıyla birleştirmektedirler. Ölkemizde özellikle kişisel gelişim ve şifa üzerine söylem ve uygulamaların oldukça talep gördüğu ve ilgi çektiği görölmektedir. Buna ek olarak, şifa yöntemlerinin Türk-İslam kültüründen birçok dini uygulama ve inancı da içerdii (Köse, 2011, s.17), halkımıza bu yüzden yakın geldiği gözlemlenmiştir.

Şifacıların, uyguladıkları yöntemler karşılığında aldıkları ücretleri doğal değerlendirmekte ve sıkça kullanılan “alma-verme” dengesi ile meşrulaştırıldığı gözlemlenmiştir. Kişilerin enerji ile şifaya yönlenmelerindeki sebeplerin başında modern hayatın getirilerinden olan tükenmişlik, yorgunluk, depresyon gibi sıkıntılar olabileceği gibi bir hastalık, sevilen birinin kaybı, boşanma, çocuk doğumu gibi hayatta dönüm noktaları olabilen unsurlar da gözlemlenmiştir. İnsanlar geleneksel tedavinin kendilerine yardımcı olamadığı ve kendilerini umutsuz hissettikleri durumlarda enerji şifa yöntemlerine başvurmaktadırlar. Buna ek olarak, kişinin içinde bulunduğu kötü ruh halinden kurtulması için kendisini her şeyden değerli olduğuna

inandırıcı bu stratejileri kullanması kolaylaşmaktadır.

Şifacılar başvurmuş kişilerin temel motivasyonlarının birkaç kategoride değerlendirilebileceği görülmüştür. Buna göre:

- Fiziksel, ruhsal-zihinsel (kaygı, depresyon, huzursuzluk, mutsuzluk, vb.) sorunlara şifa arayanlar,
- Travmalar ve Ailevi Sorunlar: Yaşadıkları ve atlattıkları travmalar, ailevi sorunlar ve çocuklarla ilgili konular ile ilgili şifa arayanlar,
- Aileleri, çevreleri, yakınları ile ilişkilerini düzeltmek isteyip, hayatlarına “doğru insanları”, her anlamda bolluk-bereketi çekmek isteyenler,
- İç dünyaları, kendi özlere ile bağlantı kurmak, pozitif dönüşüm yaşamak isteyenler olarak sıralanabilmektedir.

Enerji ile şifaya olan ilgi ve talebin gittikçe arttığı, medyanın da etkisiyle her kesimden insanın bir şekilde dikkatini çekmesi enerji şifacılarının sayısının da bunlara paralel olarak artacağına sinyalini vermektedir. Öte yandan yöntemlerin kolay olması, uzun yıllar sürecektir kurumsal eğitim gerektirmemesi, ilaç, vb. vermemesi de cazibesini artırmaktadır. Gittikçe genişlemekte ve yaygınlaşmakta olan bu alanda farklı araştırmaların gerçekleştirilmesi konunun her boyuttan anlaşılmasını olası kılacaktır.

KAYNAKÇA

- Albanese, C. L. (2000). The aura of wellness: Subtle-energy healing and new age religion. *Religion and American Culture*, 10(1), 29-55.
- Aslan, R. (2016). Hekimlikte alternatif ve tamamlayıcı tıbbi yaklaşımlar. *Afyon, Kocatepe Veteriner Dergisi*, 9(4), 363-371.
- Ateş, E. ve Ateş, R. (2003). *Geleceğimiz ellerimizin arasında: Reiki ile Türkiye’de büyük dönüşüm* (2. Baskı). İstanbul: Dharma Yayınları.
- Aubyn, L. (1998). *New age* (N. Mines, çev.). İzmir: Ege Meta Yayınları.
- Aupers, S. ve Houtman, R. (2006). *Beyond the spiritual supermarket: The social and public significance of new age spirituality*. *Journal of Contemporary Religion*, 21(2), 201-222.
- Aydın, C. (2008). *Dinsel fundamentalizm ile yeni çağ inançlarına yönelik tutumlar arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Aysoy, M. (2013). *Şifa Bu Değil* (1. Baskı). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Barnes, L. L. ve Sered, S. S. (2004). *Religion and Healing in America*. Oxford University Press.
- Başkaya, Ş. (2006). *New age hareketi: modern bir dinsellik biçiminin sosyo-kültürel analizi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bauman, Z. (2018). *Akışkan hayat* (A. E. Pilgir, çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Brennan, B. A. (1988). *Hands of light: A guide to healing through the human energy field*. Random House.
- Ceyhan, D. ve Yiğit, T. (2016). Güncel tamamlayıcı ve alternatif tıbbi tedavilerin sağlık uygulamalarındaki yeri. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 178-189.
- Cox, H. G. (1977). *Turning east: The promise and peril of the new orientalism*. Simon & Schuster.
- Dağistanlı, Ş. (2010). *Biyoenerji* (1. Baskı). İstanbul: Dharma Yayınları.
- Davie, G. (2005). *Modern Avrupa’da din*. İstanbul: Küre.
- Doğan, E. (2020). *Türkiye’de New Age hareketi: Şifacı grupların sosyo-ekonomik ve kültürel tabanı üzerine sosyolojik bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Esmez, Z. (2009). *Duygusal Özgürleşme Tekniği’ni (Emotional Freedom Technique-EFT)*

- öğrenen uygulayıcıların tekniği algılayışları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.
- Foster, G. M. ve Anderson, B. G. (1978). *Medical anthropology* (3. Baskı). New York: John Wiley & Sons.
- Fromm, E. (2023). *Psikanaliz ve Zen Budizmi* (İ. Güngören, çev.). İstanbul: Say Yayıncılık.
- Glock, C. Y. (1976). *Consciousness among contemporary youth*. The New Religious Consciousness.
- Gökpınar, N. (2015). Hermes ve hermetizm. *Ruh ve Madde Dergisi*, (667), 10-14.
- Hay, L. (2018). *Düşünce gücüyle tedavi* (N. Gün, çev.). İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Hunt, S. ve Lightly, N. (2009). Tamamlayıcı tıp sosyolojisi: Alternatif tıp sağlıklı bir alternatif sunuyor mu? A. Giddens (Ed.), *Sosyoloji: Başlangıç okumaları* (G. Altaylar, çev.) içinde (ss. 147-157). İstanbul: Say Yayınları.
- Kirman, M. (2010). *Yeni dini hareketler sosyolojisi*. Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Kümbetoğlu, B. (2008). *Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma*. Bağlam Yayıncılık.
- Merter, M. (2013). *Dokuz yüz katlı insan* (12. Baskı). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Mirza, G.A. (2018). *Yeni dinselleşme eğilimleri ve maneviyat arayışları* (1. Baskı). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nicel ve nitel yaklaşımlar I-II Cilt* (5. Basım). İstanbul: Yayın Odası.
- Özkan, A. R. (2008). Seküler dindarlık biçimleri: yeni dini hareketler. A. İ. Güngör (Ed.), *Sekülerleşme ve Dini Canlanma Sempozyumu* içinde (s. 307-322). Ankara: Dinler Tarihi Araştırmaları-VI.
- Patton, M. Q. (2018). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage.
- Popov, M. (2019). *Carl Sagan ile bilim ve ruhsallık üzerine*. Bilyay Vakfı. http://www.bilyay.org.tr/makale_detay.php?id=1483901616 adresinden 10 Mart 2023 tarihinde erişildi.
- Stein, D. (2019). *Bir şifa sanatı kılavuzu reiki esasları* (5. Baskı, S. Ertüzün, çev.). İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- Stibal, V. (2017). *Theta healing: Sıra dışı bir enerji yaklaşımına giriş*, (B. Karace, çev.). İstanbul: Nemesis Kitap.
- Tiryakian, E. A. (1972). Toward the sociology of esoteric culture. *American Journal of Sociology*, 78(3), 491-512.
- Uysal, E. (2015). 20. yüzyıl new age akımı üzerine karşılaştırmalı bir analiz (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Ankara.

- Walker, J. K. (2007). *The concise guide to today's religions and spirituality: Includes hundreds of definitions of sects, cults, and occult organizations alternative spiritual beliefs christian denominations leaders, teachings, and practices.* Harvest House Publishers.
- WHO. (2023). World Health Organisation International. <http://who.int.org/en/list> adresinden 10 Mart 2023 tarihinde erişildi.
- Wynee, A. (2017). *Enerji şifası* (E. Boyacıoğlu, çev.). İstanbul: Ganj Yayıncılık.
- Yalvaç Arıcı, H. (2021). Modern şifacılık yönelimlerinden enerji şifacılığı uygulamaları. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, (11), 233-267.